

Bred kunskapsbas om kärlsjukdomar

Folke Lindgärde, Thomas Thulin, Jan Östergren, red. **Kärlsjukdomar – prevention och behandling**. 222 sidor. Lund: Studentlitteratur, 2000. ISBN 91-44-01213-6.

Recensent: Eric Wahlberg, docent, överläkare, kärlkirurgiska kliniken, Karolinska sjukhuset, Stockholm.

II I stort sett alla patienter med perifer kärlsjukdom har manifestationer av arterioskleros inom flera olika organsystem. Flertalet har även hyperlipidemi och hypertoni, många har också diabetes. En bred kunskapsbas, omfattande många olika sjukdomar och tillstånd, krävs av varje läkare som behandlar kärlsjuka patienter. Läsning av denna bok är ett enkelt och bra sätt att skaffa sådan kunskap.

Täcker de flesta kärproblem

Boken är utgiven på initiativ av Svensk förening för medicinsk angiologi, och samtliga författare är erkänt intresserade av angiologiska problem och mycket kunniga inom sina områden. Boken har tolv kapitel som täcker de flesta kärproblem. De spänner från aktuella rön om aterosklerosprocessen, heltäckande kapitel om hypertoni och hyperlipidemi, till mer speciella tillstånd, som det om Raynauds fenomen. Det är glädjande att aortaaneurysm och dissektion har ägnats ett eget kapitel, vilket är sällsynt utanför kirurgisk litteratur. Tyvärr har det gamla felaktiga begreppet »dissikerande aortaaneurysm« smugit sig in i ett annat kapitel. Med få undantag är innehållet aktuellt och överlappar inte mellan olika kapitel. Författarnas skillnader i språk användning och kapitelupplägg är inte störande för läsaren. Illustrationerna är få, men de som finns är adekvata och illustrativa. Tabellerna är väl valda och underlättar läsningen.

Lärobok och behandlingsbok

Redaktörerna verkar ha haft ambitionen att boken skall fungera både som läro- och behandlingshandbok, men den är framför allt en traditionell lärobok. Ex-

empelvis diskuteras även mycket sällsynta sjukdomar i kapitlet om hyperlipidemi. Vissa kapitel saknar praktiska behandlingstips. När handläggnings- och behandlingsråd ges är de oftast mycket pedagogiska och lätta att följa, t ex i kapitlet om venös trombos och i det om prevention av kärlsjukdom. Tydliga riktlinjer ges också i kapitlet om diabetesangiopati. I andra är råden alltför otydliga – åtminstone för en kärlkirurg som undertecknad. Många innehåller också fallbeskrivningar. Syftet är sannolikt gott men något oklart. I några kapitel har beskrivningarna ingen tydlig relation till texten. Endast i kapitlet om cerebrovaskulär sjukdom har fallbeskrivningen använts optimalt. Den underlättar förståelsen och illustrerar väl de behandlingsråd som ges. Detta kapitel och det om diabetes är också mina favoriter.

Bok värd att rekommenderas

Det lätt att rekommendera »Kärlsjukdomar – prevention och behandling« till alla som handlägger sådana patienter. De drygt 200 sidorna innehåller mycket information, och efter genomläsning känner man sig bättre rustad att behandla patienter med kärlsjukdomar.

Aktuellt referensverk om hudsjukdomar

Lasse Kanerva, P. Elsner, Jan E. Wahlberg, Howard I. Maibach, eds. **Handbook of occupational dermatology**. 1 300 sidor. Berlin—Heidelberg—New York: Springer Verlag, 2000. ISBN 3-540-64046-0.

Recensent: Magnus Lindberg, docent, överläkare, yrkes- och miljödermatologiska enheten, samhällsmedicin, Stockholms läns landsting, Stockholm.

II »Handbook of occupational dermatology« är indelad i fyra huvudområden

som täcker i stort sett alla aspekter på yrkesdermatologi, kontaktdermatit och miljörelaterade hudproblem. De fyra redaktörerna har lyckats samla mer än hundra av världens ledande författare inom området i detta högaktuella referensverk.

För dermatologiskt yrkesverksamma

Målgrupperna är i första hand personer verksamma inom områdena yrkes- och miljödermatologi, allmän dermatologi och yrkesmedicin. Boken lämpar sig dock även, tack vare sin omfattning och bredd, för intresserade personer inom andra verksamhetsområden. Bokens innehåll är väl giltigt för svenska förhållanden och flera av författarna är verksamma i Sverige.

Författarna har lyckats med att ställa samman kapitel som täcker allt från basal kunskap om hudens struktur och funktion, allergens kemiska struktur, epidemiologi till olika kliniska tillstånd och terapi. Noteras kan att man i boken kan finna mycket nyttigt om sådant som kan vara svårt att finna i tidigare referensverk av denna typ. Exempelvis kan nämnas bra kapitel om hudtoxikologi, hudpenetration, skyddshandskar och olika former av hudirritation.

Uppdaterad och högaktuell

Boken omfattar hela 186 underkapitel, och det är möjligt att finna beskrivningar av epidemiologi, prognos, behandling, prevention, specifika allergen, produktgrupper relaterade till hudproblem, yrkesmiljöer och yrkesexponering, olika kliniska tillstånd och testmetodik. I dag sker en snabb utveckling på detta område inom medicinen. De inkluderade referenslistorna tycks dock vara adekvat uppdaterade. De fyra redaktörerna inleder dock redan i sitt förord med en brasklapp, nämligen att utvecklingen går fort och att ett referensverk av denna typ snabbt kan bli något förlegat. Man aviserar därför redan i förordet en kommande, reviderad andra upplaga!

Den aktuella upplagan kommer dock att vara användbar under många år framöver. Den kan varmt rekommenderas som referensverk, i första hand till personer verksamma inom allmän dermatologi, yrkes- och miljödermatologi och yrkesmedicin men också till övriga med intresse för dessa frågor. •